

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Ківер А.В.

аспірантка кафедри економіки і права

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

Крайнюченко О.Ф.

доцент, кандидат економічних наук

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-0811-696X>

Сучасний стан української економіки характеризується відсутністю зростання, кризовими явищами у всіх секторах економіки, безробіттям, падінням рівня ВВП. В свою чергу наявність цих проблем негативно впливає на економічну стійкість вітчизняних підприємств і в результаті на їхню конкурентоспроможність, як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.

Тому важливого значення для підприємства за таких умов набувають використання актуальних методів управління і підходів до забезпечення конкурентоспроможності. Одним із таких підходів є забезпечення конкурентоспроможності підприємства на основі забезпечення його економічної стійкості.

Аналіз і порівняння поняття «економічна стійкість» показав, що серед науковців немає єдиного підходу до трактування цього поняття. Одні розглядають економічну стійкість, як стан підприємства, інші ж наполягають на тому, що це здатність підприємства зберігати рівноважний стан під дією негативних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. В таблиці 1 представлено підходи різних вчених до трактування поняття «економічна стійкість».

Таблиця 1

Визначення поняття «економічна стійкість підприємства»

Автор	Визначення
Анохін С.Н. [1]	Економічна стійкість – це рівноважний стан промислового підприємства, за якого економічні та управлінські рішення здатні регулювати основні чинники стабільного становища підприємства: ціни, управління, виробництва, фінансів, персоналу та стратегії, з урахуванням конкуренції, в заданих межах ризику.
Бараненко С.П. [2]	Економічна стійкість – результат здатності підприємства створювати, розвивати та зберігати тривалий час конкурентні переваги на ринку в умовах прискореного розвитку НТП і наростання проблем раціонального використання природних ресурсів, а також антропогенного впливу на екологію
Брянцева І.В. [3]	Економічна стійкість підприємства формується в процесі виробництва, а забезпечується на етапах реалізації і розподілу.
Каспіров А.В. [4]	Економічна стійкість – це стан діяльності підприємства, що характеризується стійкими економічними показниками, які змінюються в допустимих межах під впливом збурюючих чинників внутрішнього та зовнішнього середовища.
Романова А.І. [6]	Економічна стійкість підприємства – це спроможність забезпечувати власний поступальний розвиток, не відхиляючись від заданого напрямку руху при будь-яких внутрішніх або зовнішніх впливах.
Сімах Ю. [7]	Економічна стійкість – це потенційні можливості повернутися у стан рівноваги, в якому підприємство має позитивну динаміку функціонування, або не виходить за межі встановлених границь.

Отже, під поняттям економічна стійкість ми розуміємо – здатність підприємства забезпечувати стан рівноваги за допомогою раціонального використання усіх видів ресурсів, в умовах дії дестабілізуючих факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Конкурентоспроможність – це можливість ефективної господарської діяльності підприємства та її практичної прибуткової реалізації в умовах конкурентного ринку. Динамічна характеристика спроможності підприємства адаптуватись до змін зовнішнього середовища і забезпечувати при цьому, певний рівень конкурентних переваг [5].

Базисом економічного розвитку будь якого підприємства виступає економічна політика, яка окреслює взаємовідносини підприємства з контрагентами на внутрішньому та зовнішньому середовищі, які в свою чергу визначають місце підприємства на ринку з точки зору конкурентоспроможності.

Варто зазначити, що саме рівень конкурентоспроможності показує, як швидко підприємство пристосується до зміни ринкових умов та стане лідером серед своїх конкурентів.

Отже, можна зробити висновок, що конкурентоспроможність підприємства прямо залежить від рівня його економічної стійкості.

Для забезпечення економічної стійкості підприємства і, як наслідок, його конкурентоспроможності необхідно забезпечити ефективну реалізацію основних складових економічної стійкості підприємства, а саме:

1. Виробнича (підвищення рівня стійкості основного виробництва; визначення шляхів підвищення якості продукції; проведення заходів щодо зниження собівартості продукції для забезпечення беззбитковості; забезпечення раціональної організації виробничого процесу в просторі та часі);

1) Маркетингова (налагодження механізму дослідження ринку; визначення напрямку формування оптимального асортименту продукції; встановлення дієвого механізму ціноутворення; формування розгалуженої системи ринків збуту; збільшення ринкової частки підприємства);

2) Фінансова (фінансування вкладання коштів у оновлення основних засобів; забезпечення резервів фінансування коштів, зосереджених у запасах; здійснення ефективного використання власних та позикових коштів; фінансування дебіторської заборгованості; вкладання коштів у інноваційну діяльність; фінансування розвитку);

3) Трудова (забезпечення професійного рівня підготовки менеджерів, фахівців і робітників; покращення мотивації персоналу; збільшення підприємницької активності менеджерів; мінімізація рівня конфліктності колективу; удосконалення організаційної структури управління; зменшення дублювання управлінських функцій).

Отже, для того щоб в умовах сьогодення підприємства були економічно стійкими, керівникам вітчизняних підприємств необхідно визначити та сформулювати економічну політику підприємства, яка буде складатись не лише з концепції та планів на майбутнє, а й з етапів, реалізація яких забезпечить достатній рівень конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Список літератури:

1. Анохин С.Н. Основы экономической устойчивости промышленных предприятий в рыночной экономике / С.Н. Анохин. Саратовский государственный технический университет. Саратов, 2000. 44 с.

2. Бараненко С. П. Стратегическая устойчивость предприятия / С. Бараненко, В. Шеметов. М.: ЗАО Центрполиграф, 2004. 493 с

3. Брянцева И.В. Управление экономической устойчивостью строительного предприятия / И. В. Брянцева // Экономика строительства. 2003. № 12. с. 27–33.

4. Каспиров А. В. Управление устойчивым развитием предприятия: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. экон. Наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление

народным хозяйством (региональная экономика)» / А. В. Каспиров. Саратов: СГС ЕУ, 2001. 20 с.

5. Перцовский Н.И. Международный маркетинг: учеб. пособие / И.А. Спиридонов, С.В. Барсукова; под ред. Н.И. Перцовского. М.: Высшая школа, 2001. 239 с

6. Романова А. И. Экономическая устойчивость производственного предприятия. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekonomicheskaya-ustoychivost-predpriyatiya-kak-element-sistemy-protsessa-obespecheniya-kachestva-produktsii/viewer> (дата звернення: 24.05.2020).

7. Сімех Ю.А. Визначення поняття конкурентостійкості підприємства / Ю.А. Сімех // Вісник міжнародного Слов'янського університету. Серія: Економічні науки. Т.Х., 2007. №1. с. 12–16.